

ĐỂ SẢN PHẨM OCOP TRỞ THÀNH HÀNG HÓA TRÊN THỊ TRƯỜNG TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC

■ Doãn Trí Tuệ

Rất nhiều sản phẩm được tạo ra

Chương trình quốc gia mỗi xã một sản phẩm (OCOP) giai đoạn 2017-2020 và định hướng đến năm 2030 được ban hành tại quyết định số 414/QĐ-TTg ngày 04/04/2017 của Thủ tướng Chính phủ. Chương trình OCOP là chương trình phát triển kinh tế khu vực nông thôn theo định hướng phát triển nội lực và gia tăng giá trị. Nhiều sản phẩm ở các địa phương được phát triển, giữ gìn, bảo tồn và phát triển, đảm bảo sinh kế cho người dân.

Tại Nghệ An, chương trình quốc gia mỗi xã một sản phẩm OCOP được Tỉnh ủy, UBND tỉnh tập trung

chỉ đạo mạnh xuống các địa phương, được các ngành và các tổ chức đoàn thể ủng hộ mạnh mẽ. Kết quả trong thời gian 2 năm (năm 2019 và 2020), toàn tỉnh đã có được 113 sản phẩm OCOP đạt 3-4 sao. Trong đó, năm 2019 có 48 sản phẩm (có 33 sản phẩm 3 sao và 15 sản phẩm 4 sao) và năm 2020 có 65 sản phẩm (có 50 sản phẩm đạt 3 sao và 11 sản phẩm đạt 4 sao). Năm 2021 dự kiến có khoảng 50 sản phẩm đạt 3-4 sao. Đây là một thành quả đáng ghi nhận của các địa phương đã

thực hiện tốt chương trình quốc gia mỗi xã một sản phẩm OCOP.

Với Nghệ An, chương trình OCOP bước đầu đã khơi dậy và tạo ra những sản phẩm mới mang tính chất đặc thù vùng, miền ở mỗi địa phương có sức cạnh tranh nổi bật phải kể đến: trám đen và gà đồi Thanh Chương; trà hoa vàng Quế Phong; nước mắm Vạn Phần Diễn Châu, sen quê Bác và tinh bột sắn dây ở Nam Đàn; cam Vinh của trang trại cam Thiên Sơn Yên Thành; nước mắm cốt cá cơm nguyên chất, dưa sấy khô Quỳnh Lưu; viên hoàn hà thủ ô mật ong, viên hoàn tinh bột nghệ mật ong Tân Kỳ và còn rất nhiều các sản phẩm OCOP khác nữa ở các địa phương.

Những hạn chế cần khắc phục

Chương trình quốc gia mỗi xã một sản phẩm ở tỉnh ta đã đạt được kết quả bước đầu không thể phủ nhận. Nhưng thật sự khách quan mà đánh giá, các sản phẩm OCOP của tỉnh ta chưa có chuỗi sản phẩm đặc sản nào như kỳ vọng, thị trường tiêu thụ còn bó hẹp, riêng việc phục vụ nhu cầu xuất khẩu hầu như chưa có gì.

Để sản phẩm OCOP trở thành hàng hóa trên thị trường trong và ngoài nước, các cơ sở sản xuất cần sớm chủ động từng bước khắc phục những hạn chế trong quá trình sản xuất, nên chăng đó là:

Một: Cần có kỹ năng quảng bá giới thiệu sản phẩm của đơn vị mình trên các phương tiện thông tin đại chúng như: báo chí, đài phát thanh và truyền hình của cả địa phương và Trung ương; trên mạng lưới công nghệ thông tin như: máy tính để bàn, máy tính xách tay, Ipad, mạng internet, điện thoại thông minh (smartphone), wifi... Nội dung quảng cáo ngắn gọn, chỉ giới thiệu tên sản phẩm, chất lượng sản phẩm, nơi sản xuất, quy trình sản xuất, chế biến đảm bảo tiêu chuẩn vệ sinh an toàn thực phẩm (VSATTP) theo quy định của cấp có thẩm quyền.

Hai: Sản phẩm có thể tiêu thụ hết, nhưng sản lượng làm ra chưa nhiều do quy mô sản xuất nhỏ hoặc do nguồn nguyên liệu đầu vào không đủ, không ổn định, sản phẩm làm ra ít ỏi không đủ để phục vụ nhu cầu thị trường. Đây là nguyên nhân bỏ lỡ cơ hội khi sản phẩm được thị trường chấp nhận và là nguyên nhân làm đứt gãy chuỗi cung ứng giữa người sản xuất và thị trường tiêu thụ.

Ba: Chưa thật sự chú trọng VSATTP. Đây là vấn đề người tiêu dùng đang lo ngại nhất hiện nay. Vì vậy, trên tất cả các sản phẩm OCOP cũng như các sản phẩm hàng hóa khác khi đưa ra thị trường, cần phải được chuẩn hóa chất lượng, chuẩn hóa quy trình sản xuất đặt dưới sự quản lý và giám sát của cơ quan Nhà nước. Khi sử dụng, người tiêu dùng cần thiết sẽ truy xuất nguồn gốc để biết sản phẩm đó ở đâu và được sản xuất, chế biến theo quy trình nào, có đảm bảo VSATTP không. Hiện tại, vẫn không ít cơ sở sản xuất, chế biến chưa thật sự coi trọng VSATTP từ khi gieo trồng đến chế biến. Tình trạng sử dụng quá nhiều phân đạm, phân bón, thuốc trừ sâu hóa học, chất kích thích và các chất cấm khác đang diễn ra khá phổ biến, cần sớm được khắc phục thì sản phẩm làm ra mới có cơ hội để tiêu thụ tốt.

Bốn: Người sản xuất, cơ sở sản xuất vẫn đang khó khăn trong tiếp cận nguồn vốn để mở rộng quy mô sản xuất và cải tiến dây chuyền sản xuất. Việc tiếp cận nguồn vốn vay để phục vụ sản xuất đang gặp khó khăn do nhiều nguyên nhân và nhiều thủ tục cần được đơn giản hóa và tạo điều kiện cho người sản xuất, cơ sở sản xuất được dễ dàng tiếp cận các nguồn vốn vay phát triển sản xuất.

Năm: Khách hàng khó phân biệt được sản phẩm thật, giả. Vì vẫn còn tình trạng rau 2 luống, lợn 2 chuồng, cam trong vườn và cam ngoài đồi... Để phân biệt được sản phẩm thật, giả, ngoài việc tăng cường giám sát, kiểm tra của các cơ quan chức năng, các sản phẩm được công nhận là sản phẩm OCOP phải có bao bì, nhãn mác rõ ràng, có dán tem truy xuất nguồn gốc đầy đủ và các chợ, các trung tâm thương mại nên có cửa hàng riêng dành cho việc bán các sản phẩm này./.